

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

16 aprilie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal în componență:
președinte –Petru Ursache,
judecătorii –Ghenadie Nicolaev și Nicolae Gordilă,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul, în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Djulieta Devder împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2013 în cauza penală în privința lui

***Batîru Ion Tudor**, născut la 23 august 1970, originar și domiciliat în s. Șendreni, r-nul Nisporeni;*

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. 25.08.2008 - 08.12.2010 (prima instanță)***
- 2. 03.02.2012 – 09.12.2013 (instanța de apel)***
- 3. 04.03.2014 – 16.04.2014 (instanța de recurs ordinar)***

Asupra admisibilității recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Nisporeni din 08 decembrie 2010, **Batîru Ion Tudor** a fost achitat de sub învinuirea de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal, pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

2. De către organul de urmărire penală, i-a fost înaintată învinuirea lui Batîru Ion pentru faptul că el, la data de 23 aprilie 2008, urmărind scopul vătămării integrității corporale, din relații ostile, aflîndu-se în ograda godpodăriei lui Guțanu Grigore, situată în s. Șendreni, r-nul Nisporeni, intenționat i-a aplicat lovituri în regiunea capului lui Silivestru Valeriu, cauzîndu-i vătămări corporale grave periculoase pentru viață, care au provocat decesul victimei.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Batîru Ion să fie condamnat în baza art. 151 alin. (4)

Cod penal, cu stabilirea pedepsei de 8 ani închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis.

În argumentarea apelului, procurorul a invocat că prima instanță incorect a apreciat probele administrate, deoarece partea acuzării a prezentat suficiente probe care, în opinia sa, au confirmat vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate, acestea nefiind apreciate de instanță la justa lor valoare, și anume: declarațiile reprezentantului legal al părții vătămate Silivestru Natalia, martorilor Sirițanu Ecaterina, Guțanu Grigore, rapoartele de expertiză medico-legale nr. 66 din 17 aprilie 2009 și nr. 371 din 19 februarie 2010, prin care s-a stabilit că între leziunile corporale depistate și cauza decesului lui Silivestru Valeriu exista legătură cauzală directă și neîntemeiat a adoptat o sentință de achitare.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 mai 2011, a fost respins, ca nefondat, apelul declarat de procuror, cu menținerea sentinței.

Instanța de apel și-a motivat soluția prin faptul că, prima instanță corect a constatat circumstanțele de fapt și de drept, just a apreciat probele prezentate și a pronunțat o sentință legală și întemeiată.

Astfel, instanța de apel a conchis că partea acuzării nu a prezentat suficiente probe obiective, veridice și concludente, care ar fi demonstrat vinovăția inculpatului Batîru Ion în săvârșirea infracțiunii imputate.

5. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar procurorul care, invocând temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acesteia și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță, pe motiv că instanța nu a dat o apreciere corespunzătoare probelor prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, neîntemeiat a ignorat un șir de probe, care au confirmat vinovăția lui Batîru Ion. La judecarea apelului, instanța urma să verifice legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, dînd o apreciere unilaterală circumstanțelor cauzei și ca rezultat au ajuns la o concluzie greșită privind nevinovăția inculpatului.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 17 ianuarie 2012, a fost admis recursul ordinar declarat de procuror, casată decizia și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, deoarece instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apel, precum și hotărîrea atacată în acest sens nu cuprindea motivele pe care se întemeia soluția.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2013, a fost admis din alte motive apelul acuzatorului de stat, casată sentința și pronunțată o nouă hotărîre după cum urmează: inculpatul Batîru Ion a fost achitat de sub învinuirea de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal, pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

În motivarea soluției sale, instanța de apel a menționat că, fapta infracțională ce i s-a imputat lui Batîru Ion nu a fost săvârșită, decesul lui Silivestru Valeriu a avut loc în împrejurările descrise de inculpat, și anume că ultimul s-a împiedicat și a căzut, lovindu-se la cap, posibil și de stîlpii de spalieră cu care era parțial betonat locul accidentului.

Astfel, lipsa motivului săvârșirii infracțiunii a dovedit lipsa intenției inculpatului de a-i cauza victimei vătămrile corporale indicate în învinuire.

Prin urmare, vinovăția inculpatului nu a fost confirmată prin probe pertinente și concludente, Batîru Ion fiind corect achitat de sub învinuirea adusă în baza art. 151 alin. (4) Cod penal, pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

8. În recursul ordinar declarat de procuror, fiind invocat temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, se solicită casarea totală deciziei, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată deoarece soluția instanței de apel de menținere a sentinței de achitare în privința inculpatului Batîru Ion este una vădit neîntemeiată și ilegală.

Recurentul își motivează opinia prin aceea că, achitându-l pe Batîru Ion, instanța de apel a nu a luat în considerație toate probele acuzării, pe care le-a apreciat eronat, fiind respinsă puterea de acuzare, fără o motivare plauzibilă sau bazată pe probe ce ar combate învinuirea incriminată inculpatului.

În motivarea recursului, acuzatorul de stat indică că Colegiu penal distorsionat a reflectat în decizie precum că „potrivit concluziilor raportului de contraexpertiză nr. 98 din 11 iunie 2013, efectuată la demersul procurorului și ulterior numită de către Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău, între leziunile corporale și cauza decesului lui Silivestru Valeriu, legătură cauzală, nu este, deoarece decesul a fost condiționat de bronhopneumonie, care s-a dezvoltat de sine stătător, avînd la bază infecția bacteriană și nu este complicație a traumei cranio-cerebrale”, deoarece „de facto” la demersul procurorului a fost efectuată contraexpertiză medico-legală și în comisie nr. 130 din 13 martie 2012, care a constatat că între leziunile corporale și cauza decesului lui Silivestru Valeriu este legătură cauzală directă; pneumonia purulentă bilaterală la Silivestru Valeriu a fost cauzată de flora bacteriană (neidentificat) și a apărut pe fondalul traumatismului cranio-cerebral, iar menigoencefalita este o complicație a acestei traume grave, astfel aceste afecțiuni nu sunt în legătură cauzală cu decesul, dar au putut numai grăbi timpul morții; lipsa leziunilor caracteristice pentru zona de contralovitură, permite de a afirma că producerea (traumei) în urma căderii de pe suport propriu cu sau fără accelerație, inclusiv și în circumstanțele descrise de Batîru Ion, este imposibil”.

Cele invocate mai sus denotă că, instanța de apel nu a depus efortul necesar, la studierea concluziilor expertizelor medico-legale, prezentate la faza cercetării judecătorești în instanța de apel și a lăsat fără apreciere una din probele suplimentare prezentate de către acuzare, raportul nr. 130, ce are relevanță faptică, selectînd și dîndu-i prioritate raportului de expertiză medico-legal nr. 98, efectuat la demersul apărării.

La fel, acuzatorul de stat menționează că argumentul invocat în decizie prin care instanța de apel a constatat lipsa motivului săvârșirii infracțiunii, dovedește lipsa intenției inculpatului de a-i cauza victimei vătămrile corporale indicate în învinuire, că în ambele instanțe de judecată, s-a stabilit cu certitudine motivul comiterii infracțiunii și anume faptul că, în perioada cînd inculpatul Batîru Ion se afla în spital, între soția acestuia, Batîru Svetlana și victima Silivestru Valeriu au avut loc mai multe incidente din cauza unui țînc, care aparținea familiei Silivestru, situații care au fost precedate de tensionarea relațiilor dintre familiile respective.

Mai mult, recurentul subliniază că intenția făptuitorului, zona corpului spre care au fost îndreptate și exercitate actele de violență, intensitatea actelor de violență, gravitatea leziunilor cauzate, nu trezesc îndoieli că făptașul a admis în mod efectiv survenirea unor consecințe grave.

9. Verificînd argumentele invocate în recursul ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia, ca vădit neîntemeiat, din următoarele considerente.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Recurentul a invocat în recursul ordinar ca temei pentru recurs pct. 6) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul cînd instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Însă, instanța de recurs constată că, argumentele din recurs sunt neîntemeiate, iar decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și întemeiată.

Astfel, instanța de apel, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, a examinat complet și obiectiv probele administrate la dosar, verificîndu-le sub aspectul pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, fapt ce face ca concluziile despre achitarea lui **Batîru Ion** de sub învinuirea de săvîrșire a infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal, pe motiv că fapta nu a fost săvîrșită de inculpat, să fie juste și întemeiate.

Prin urmare, sînt neîntemeiate argumentele recurentului precum instanța de apel nu a dat deplină eficiență prevederilor art. 95 alin. (1), 100 alin. (4) și 101 Cod de procedură penală și astfel a făcut aprecieri a probelor care nu se acordă la valoarea acestora, a reținut inutilitatea unor probe, care întrunesc toate calitățile unor probe ce pot fi puse la baza unei sentințe de condamnare, a făcut concluzii care nu se racorda la ansamblul probatoriu acumulat pe cauză.

Se enunță că instanța de apel corect a menționat în acest sens și prevederile art. 389 Cod de procedură penală, în aspectul că o hotărîre de condamnare se adoptă numai în condiția în care vinovăția inculpatului în săvîrșirea infracțiunii a fost confirmată printr-un ansamblu de probe cercetate de instanța de judecată.

Deasemenea s-a ținut seama pe deplin de prevederile legale potrivit cărora o sentință de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri și nici o probă nu are o valoare dinainte stabilită, precum și de principiul că toate îndoielile apărute și care nu pot fi înlăturate, se tratează în favoarea inculpatului.

Colegiul reține că instanța de apel, reieșind din prevederile legilor nominalizate, a dat o apreciere corectă declarațiilor inculpatului Batîru Ion, al reprezentantului legal al victimei Silivestru Natalia și expertului Șarpe Vasile, care analizate în ansamblu, exclud vina inculpatului în cele incriminate.

Astfel, Colegiul penal remarcă, că instanța de apel a făcut o analiză amplă a probelor acumulate pe cauză, a indicat pentru care motive s-au admis unele probe și s-au respins altele, a argumentat detaliat, cu trimitere la legile respective de ce s-au respins probele ce au fost administrate în suportul învinuirii aduse inculpatului în cauză. Toate probele administrate au primit o apreciere la justa lor valoare, iar concluziile făcute de instanța de apel rezultă din circumstanțele de fapt stabilite în cauză.

Neîntemeiat este argumentul recurentului asupra faptului că instanța de apel eronat a apreciat probele acuzării, și anume, declarațiile soției decedatului Silvestru Valeriu - Silvestru Natalia și declarațiile martorului Sirețanu Ecaterina, rapoartele de expertiză medico-legală nr. 66 din 17 aprilie 2009 și nr. 371 din 19 februarie 2010, conform cărora este stabilit că leziunile corporale grave cauzate lui Silvestru Valeriu au legătură cauzală directă cu cauza morții acestuia și au fost produse cu lovituri de corpuri contondente dure, probe care nu pot fi reținute la baza învinuirii, întrucât, potrivit raportului de contraexpertiză nr. 98 din 11 iunie 2013, efectuat la demersul procurorul, numită de către Colegiul penal, între leziunile corporale și cauza decesului legătura cauzală nu este deoarece decesul a fost condiționat de bronhopneumonie care s-a dezvoltat de sine stătător, avînd la bază infecția bacteriana și nu este o complicație a traumei cranio-cerebrale.

Astfel, instanța de apel întemeiat a subliniat că „conform datelor din raportul de examinare medico-legală nr. 27 și cele din fișa medicală nr. 1843, la Silvestru Valeriu s-au depistat: echimoză pe spate cu dimensiunile 30x10cm, care a fost produsă prin acțiunea traumatică cu un corp contondent și prin dimensiunile sale, provoacă o dereglare a sănătății de scurtă durată (mai mult de 6 zile, însă nu mai mult de 21 zile), după care criteriu se califică ca vătămare ușoară. Însă deoarece acest fapt a fost descris incomplet, nu a fost posibil de stabilit cu certitudine timpul producerii ei și cu ce fel obiect (forma) a fost produsă. A fost admis doar că putea fi produsă la data de 23 martie 2008, atît prin cădere, cît și prin lovire cu un obiect contondent.

Prin urmare, întemeiate sunt argumentele instanței de apel privind faptul că trauma capului în cazul dat putea să se formeze atît prin lovire cu un corp contondent (cîrjă sau alt obiect), cît și prin cădere cu lovirea capului de un obiect contondent dur, însă ținînd cont de lipsa unor elemente morfologice caracteristice primei variante (tendință de formare a unui „uluc”, de fărîmițare a lamelei externe) și de direcția vectorului forței traumatice, aceasta s-a produs prin cădere și lovirea capului de un obiect contondent.

Instanța de recurs ține să menționeze că este fără temei argumentul recurentului privind faptul că între leziunile corporale și cauza decesului ar fi legătură cauzală, deoarece decesul a fost condiționat de bronhopneumonie, care s-a dezvoltat de sine stătător, avînd la bază infecția bacteriana și nu este o complicație a traumei cranio-cerebrale, fiindcă contuzia cerebrală poate să se dezvolte, la etapa primară, fără pierderi de cunoștință sau semne neurologice importante, ceea ce admite și faptul că persoana vătămată putea să se deplaseze de sine stătător (fără ajutor), inclusiv la o distanță de 500 metri.

Trauma cranio-cerebrală a fost produsă printr-o singură acțiune a forței traumatice.

Direcția vectorului forței traumatice pentru trauma capului este din lateral-stînga, cu apropiată acesteia, fiindcă capul este o parte mobilă a corpului”.

Astfel, în rapoartele de expertiză nr. 66 din 17 aprilie 2009 și nr. 371 din 19 februarie 2010 se indică că „moartea lui Silvestru Valeriu a survenit în urma cauzării vătămării corporale grave periculoase pentru viață - traumatism cranio-cerebral închis, fapt confirmat prin depistarea revărsatelor sanguine în țesuturile moi pericraniene, hemoragiilor barahnoidiene, contuziei cerebrale fracturii liniare a osului parietal stîng, care s-a complicat cu edem cerebral, pneumonie purulentă bilaterală și meningoencefalită (clinic), finisîndu-se cu insuficiența cardio-respiratorie. Decisiv în eșecul traumei a fost gravitatea și pericolul pentru viață a însuși leziunilor suportate. Între leziunile corporale depistate și cauza decesului la Silvestru Valeriu este legătură cauzală directă”.

Totodată în alte trei rapoarte de expertiză medico-legală nr. 67/d din 28 mai 2008, nr. 153 din 21 septembrie 2010-09 noiembrie 2010 și nr. 130 din 26 martie 2012-31 octombrie 2012 se indică că vătămarile corporale grave periculoase pentru viață depistate la Silvestru Valeriu nu au legătură directă cu moartea deoarece aceasta se datorează unei insuficiențe cardio-pulmonare, provocată de o pneumonie purulentă acută bilaterală depistată la examinarea medico-legală.

Reieșind din circumstanțele stabilite, este justă concluzia instanței de apel precum că contraexpertiza complexă în comisie, efectuată la 20 martie 2013-11 iunie 2013 sub nr. 98 este completă, amplă, fondată pe examinarea celorlalte rapoarte de expertiză și care a dat răspunsuri clare, bazate pe fișa medicală a victimei și materialele cauzei.

Celelalte rapoarte de expertiză medico-legală sufereau de unele deficiențe, care nu au permis în măsură deplină și argumentat de a determina mecanismul traumei și vechimea ei, lipsind și informația veridică și obiectivă despre gradul de alcoolemie la Silvestru Valeriu, în timpul producerii traumei capului.

Totodată, în raportul de contraexpertiză se indică că contuzia cerebrală (inclusiv hemoragiile subarahnoidiene), fiind o afectare de focar a creierului, poate evolua fără pierdere de cunoștință și semne neurologice evidente și, de regulă, se agravează în timp, datorită dezvoltării efectelor secundare posttraumatice (extinderea hemoragiilor, edemul cerebral, hipertensiunea intracraniană), fapt care generează opinii diferite în expertizele medico-legale.

Este corectă concluzia instanței de apel că, la materialele cauzei nu există nici o probă concretă care ar arăta direct că inculpatul Batîru Ion, la data de 23 martie 2008, avînd scopul vătămării integrității corporale, intenționat i-a aplicat lovituri în regiunea capului lui Silvestru Valeriu, iar în ordonanța de punere sub învinuire a inculpatului pe art. 151 alin. (4) Cod penal din 11 septembrie 2009 (vol. 1, f.d. 174) nici nu este indicat cu ce anume i-au fost aplicate loviturile victimei.

Instanța de apel corect a apreciat critic afirmația acuzării că prima instanță nu a dat aprecierea cuvenită declarațiilor soției decedatului întrucît aceasta nici nu a fost martor ocular la cele întîmplate, din cuvintele ei, soțul său a „fost bătut în casa lui Guțanu Grigore cu cîrja de către Batîr Ion”, pe cînd nimeni din cei audiați în instanța de apel nu au confirmat că ar fi intrat în casă, la fel nimeni nu a observat vreun conflict între inculpat și victimă.

Astfel, din materialele dosarului rezultă cu certitudine, că fapta infracțională ce i se impută lui Batîru Ion n-a fost săvîrșită, decesul lui Silivestru Valeriu a avut loc în împrejurările descrise de inculpat și anume că ultimul s-a împiedicat și a căzut, lovindu-se la cap, posibil și de stîlpii de spalieră cu care era parțial betonat locul accidentului.

La fel, nu poate fi reținut nici afirmația procurorului precum că motivul cauzării traumei cranio-cerebrale lui Silivestru Valeriu de către Batîru Ion ar fi fost incidentele ostile dintre soția inculpatului și victimă din cauza unui cățeluș ce aparținea ultimului, deoarece aceasta este doar o presupunere, neconfirmată de nimeni, ba mai mult dacă ar fi fost acest motiv, atunci ar fi fost vreo ceartă oarecare între aceștia doi, fapt neconfirmat nici de inculpat și nici de martorii Guțanu Grigore și Turculeț Tudor cu care primii doi au folosit din ambudență rachiu, dacă era presupusul motiv atunci inculpatul și victima nu erau să participe la această băutură.

Astfel, lipsa motivului săvîrșirii infracțiunii dovedește lipsa intenției inculpatului de a-i cauza victimei vătămrile corporale indicate în învinuire, mai ales dacă ținem seama că inculpatul cu 2 zile înainte de incident a ieșit de la operație și era într-o stare fizică slabă.

Ținînd cont de cele enunțate, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție constată că recursul urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

10. Din aceste motive, în conformitate cu prevederile pct. 4) alin. (2) art. 432 Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul, în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Djulieta Devder împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2013 în cauza penală în privința lui **Batîru Ion Tudor**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 28 mai 2014.

Președinte

Judecător

Judecător

Petru Ursache

Ghenadie Nicolaev

Nicolae Gordilă